

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 91/06-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. marca 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. V. M., Dr. h. c., B., zastúpeného advokátom doc. JUDr. J. C., CSc., B., ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 109 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 56/05-610 z 22. septembra 2005 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 18 Ct 26/02-549 z 15. júna 2004 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Cdo 46/2000 z 27. marca 2001, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. V. M., Dr. h. c., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. januára 2006 doručená sťažnosť JUDr. V. M., Dr. h. c., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom doc. JUDr. J. C., CSc., B., ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 109 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 56/05-610 z 22. septembra 2005 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18 Ct 26/02-549 z 15. júna 2004 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. M Cdo 46/2000 z 27. marca 2001.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že od podania žaloby 4. júna 1996 bol účastníkom konania vo veci ochrany osobnosti spojenej s návrhom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Rozsudok krajského súdu č. k. 9 Co 56/05-610 z 22. septembra 2005 nadobudol právoplatnosť 21. novembra 2005 okrem časti týkajúcej sa náhrady trov konania.

Sťažovateľ ďalej vo svojej sťažnosti uvádza, že na základe článku v denníku S. uverejneného 14. mája 1996, opisujúceho stretnutie občanov na mieste tragického úmrtia R. R., ktorého násilná smrť bola daná do súvislosti s pôsobením vlády, členom ktorej bol sťažovateľ ako predseda, bol vyvinutý silný mediálny tlak, ktorý vyústil do toho, že „... v prezidentskej kampani v roku 2000 na predvolebnom mítingu vo V. ma matka R. R. atakovala pred všetkými prítomnými kyticou kvetov, ktoré práve držala v rukách“.

Všetci členovia vlády podali 4. júna 1996 na Okresnom súde Banská Bystrica žalobu vo veci ochrany osobnosti. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom zo 6. novembra 1996 rozhodol, že žalovaný v 2. rade je povinný uverejniť ospravedlnenie, a priznal žalobcom náhradu za nemajetkovú ujmu. Žalovaný v 1. rade podal proti rozsudku odvolanie spojené s námietkou zaujatosti, o ktorom Krajský súd v Košiciach rozhodol tak, že vrátil vec prvostupňovému súdu na doplnenie v otázke procesnej legitímácie.

Na základe uznesenia najvyššieho súdu bola vec postúpená okresnému súdu na doplnenie konania. Okresný súd rozsudkom z 24. augusta 1998 uložil žalovanému v 2. rade povinnosť uverejniť ospravedlnenie a priznal žalobcom náhradu za nemajetkovú ujmu. Žalovaný v 2. rade podal proti tomuto rozsudku odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol tak, že potvrdil v plnom rozsahu rozhodnutie prvostupňového súdu.

Zástupca generálneho prokurátora Slovenskej republiky podal z iniciatívy žalovaného v 2. rade mimoriadne dovolanie, ktorému najvyšší súd rozsudkom z 27. marca 2001 vyhovel. Dovolací súd zrušil rozsudky okresného súdu a krajského súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie so záväzným právnym názorom, že súdy nesprávne posúdili otázku aktívnej legitímácie, lebo „vláda je subjektom odlišným od fyzických osôb, z ktorých sa skladá...“.

Následne okresný súd v zmysle záväzného právneho názoru najvyššieho (dovolacieho) súdu žalobu členov vlády o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu zamietol. Sťažovateľ podal proti prvostupňovému rozsudku odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom z 22. septembra 2005 tak, že odmietol odvolanie sťažovateľa a výrok prvostupňového súdu (okrem trov konania) potvrdil. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 21. novembra 2005.

Sťažovateľ sa nestotožňuje s názorom najvyššieho (dovolacieho) súdu a rozsudkami okresného súdu a krajského súdu, ktoré boli vydané na základe akceptácie záväzného právneho názoru dovolacieho súdu. Sťažovateľ zastáva názor, že ako predseda vlády (bývalý) má právo obrátiť sa na súd a domáhať sa ochrany svojich práv a slobôd.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 109 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 56/05-610 z 22. septembra 2005 v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 18 Ct 26/02-549 z 15. júna 2004 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. M Cdo 46/2000 z 27. marca 2001, pričom zároveň žiada o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 500 000 Sk.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa ustanovenia § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Skúmal pritom, či má na jej prerokovanie právomoc, či sťažnosť má náležitosti podľa ustanovení § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 109 ods. 1 ústavy vláda sa skladá z predsedu, podpredsedov a ministrov.

V zmysle čl. 127 ústavy má ústavný súd právomoc konať a rozhodnúť o sťažnosti len vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže ochrany tých práv, ktorých porušenie namieta pred ústavným súdom, domáhať pred iným súdom. „Ústavný súd Slovenskej republiky zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, ak existuje všeobecný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky má

aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody. Prijatie takej sťažnosti vylučuje nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako princíp subsidiarity“ (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 130/02).

Zároveň ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry upozorňuje, že ak má sťažovateľ možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred všeobecným súdom, podľa čl. 127 ods. 1 in fine ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu. Nedostatok právomoci ústavného súdu na konanie o sťažnosti nemožno odstrániť.

Ústavný súd z uznesenia krajského súdu č. k. 9 Co 56/05-610 z 22. septembra 2005, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 18 Ct 26/02-549 z 15. júna 2004 (fotokópie oboch rozhodnutí boli k sťažnosti sťažovateľa pripojené ako prílohy), zistil, že krajský súd vzhľadom na záväzný právny názor dovolacieho (najvyššieho) súdu, ktorý okresný súd vo svojom rozsudku č. k. 18 Ct 26/02-549 z 15. júna 2004 rešpektoval, potvrdil uvedený rozsudok okresného súdu a odmietol odvolanie z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcov.

Navyše, ústavný súd uvádza, že podľa ustanovenia § 238 ods. 3 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd potvrdil rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté inak než v prvom rozsudku, pretože súd prvého stupňa bol viazaný právnym názorom súdu, ktorý prvšie rozhodnutie zrušil.

Sťažovateľ mal teda možnosť domáhať sa ochrany svojich označených základných práv podaním dovolania podľa ustanovenia § 238 ods. 3 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku, čo zároveň vylučuje právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Z uvedeného dôvodu je

právosť ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právosť všeobecných súdov – napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 13/01, III. ÚS 203/05.

V zmysle ustanovenia § 36 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 142 Občianskeho súdneho poriadku ústavný súd rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2006